

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 20.02.2024, klo 16:00 - 19:42

Paikka Hybridi / Tammerkoski-kabinetti (1. krs), Finn-Medi 5 / Teams

Käsitellyt asiat

- § 6 Kokouksen avaus ja läsnäolijat**
- § 7 Muistion tarkastus**
- § 8 Rakenteellisen sosiaalityön raportti asunnottomuus Pirkanmaalla 2023**
- § 9 Rakenteellisen sosiaalityön raportti kiireellisistä sijoituksista Pirkanmaan hyvinvointialueella 2023**
- § 10 Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittinen ohjelma**
- § 11 Tiedoksi merkittävät asiat**
- § 12 Monipalveluvaliokunnan valiokuntamietintöprosessin käynnistäminen lastensuojelusta**
- § 13 Monipalveluvaliokunnan valiokuntamietintö lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluista**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Markku Virkamäki
Mauri Jussila, puheenjohtaja
Mervi Veijola, 2. varapuheenjohtaja
Henri Backman
Tuomo Hemminki
Jenni Jokinen
Tarja Jokinen
Jorma Jussila
Anitta Korpio
Kukka Kunnari
Arto Lampinen
Maarit Lepistö
Anne Liimola, saapui 17:12
Anna Moilanen, saapui 16:04
Janne Ojala
Janne Prihti
Sirpa Pursiainen-Hautala, saapui 16:56
Minna Sarvijärvi
Mikael Rinnetmäki, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Nella Lehtinen, valiokuntakoordinaattori, sihteeri
Suvi Liimatainen, hallintoylilääkäri, poistui 17:41
Elina Perkiö, kehittäjä-sosiaalityöntekijä, poistui 16:36
Riikka Sujamo, tietojohtamisen suunnittelija, poistui 16:36
Marianne Aalto-Siiro, suunnittelupäällikkö, saapui 16:36, poistui 17:18
Hanna Harju-Virtanen, palvelujohtaja, saapui 17:42, poistui 18:47
Lotta Reito, sosiaalityöntekijä, asiantuntija

Poissa

Jari Haapaniemi
Matti Höyssä
Manta Tolvanen
Päivi Tryyki, palvelulinjajohtaja

Allekirjoitukset

Mauri Jussila
Puheenjohtaja

Nella Lehtinen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

24.02.2024

25.02.2024

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Mervi Veijola
2. varapuheenjohtaja

Markku Virkamäki
jäsen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 26.2.2024.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

§ 6

Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Valiokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnan kokouskutsu ja asialista lähetetään, mikäli mahdollista, seitsemän (7) päivää ennen kokousta valiokunnan jäsenille sekä varajäsenille. Kokouskutsu ja asialista lähetetään sähköisesti.

Valiokunnan kokoukseen osallistuu varsinainen jäsen. Valiokunnan jäsen kutsuu sijaansa varajäsenen, mikäli on estynyt osallistumaan kokoukseen.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja todetaan läsnäolijat.

Kokouskäsitely

Puheenjohtaja Markku Virkamäki oli etäyhteydellä kokouksessa. Puheenjohtaja Markku Virkamäen ehdotuksesta, kokouksen puheenjohtajaksi valittiin 1. varapuheenjohtaja Mauri Jussila. Monipalveluvaliokunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16.00. Todettiin läsnäolijat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

§ 7

Muistion tarkastus

Valiokuntien työjärjestyksen mukaan valiokuntien kokouksista laaditaan valiokuntamuistio. Muistioon kirjataan valiokunnan keskustelun keskeiset nostot ja huomiot. Valiokuntamuistiot ovat julkisia asiakirjoja.

Valiokunnan muistion tarkastaa puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat. Muistio kuitataan tarkastetuksi sähköpostilla.

Ehdotus

Valitaan monipalveluvaliokunnan muistion tarkastajiksi puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat.

Päätös

Valittiin monipalveluvaliokunnan muistion tarkastajiksi puheenjohtaja sekä Mervi Veijola ja Markku Virkamäki.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 8

Rakenteellisen sosiaalityön raportti asunnottomuus Pirkanmaalla 2023

1510/2024

Valmistelijat / lisätiedot:

Elina Perkiö, KEHITTÄJÄ-SOSIAALITYÖNTEKIJÄ, elina.perkio@pirha.fi

Liitteet

1 Asunnottomuus Pirkanmaalla 2023 -sosiaalinen raportti

Asunnottomuus Pirkanmaalla 2023 -sosiaalisessa raportissa jäsenämme asunnottomuusilmiötä Pirkanmaalla vuonna 2023. Aineistona käytettiin touko-kesäkuussa 2023 toteutetun Pirkanmaan tasoisen tiedonkeruun vastauksia sekä Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittaman Asumisen tuen hankkeen (2020–2023) aineistoa. Aiemmin sosiaalista raportointia on tehty isoimmissa kunnissa, ja hyvinvointialueille siirtymisen myötä sosiaalisia raportteja tehdään hyvinvointialueen koordinoimina.

Raporttimme keskeinen havainto on, että vaikka asunnottomuus näyttäytyy Pirkanmaan eri kunnissa eri tavoin, ei asunnottomuuskysymys ole ainoastaan keskuskaupungin ongelma. Asunnottomuus ja asumissosiaaliset kriisit saavat erilaisia ilmenemismuotoja maalla kuin kaupungissa, jolloin myös työskentelyn ehdot ja painopisteet ovat erilaisia. Toimenpide-ehdotuksiksi nostamme liikkuvien palveluiden, asumispäivystyksen ja nais erityisten asumisratkaisujen kehittämisen sekä saavutettavuuden ja asumissosiaalisen työn tietopohjan vahvistamisen.

Liitteenä Asunnottomuus Pirkanmaalla 2023 -raportti.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta päättää

- keskustella ja merkitä tiedoksi Asunnottomuus Pirkanmaalla 2023 -raportin sekä sitä koskevan esittelyn ja
- antaa kannanoton Asunnottomuus Pirkanmaalla 2023 -raportin toimenpide-ehdotuksista.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantunijoina kehittäjä-sosiaalityöntekijä Elina Perkiötä ja tietojohdamisen suunnittelija Riikka Sujamoaa.

Monipalveluvaliokunnan keskustelussa nousi esille, että on tärkeää vahvistaa ennaltaehkäisyä ja palvelujen saavutettavuutta. Päihderiippuvaisen asunnottoman kohdalla on tärkeää turvata jatkumo mahdolliselta hoitajaksolta asuntoon. Lisäksi valiokunta keskusteli Tampereen asumispäivystys ja asumisyksikkö Tastun tilanteesta sekä asunnottomuuden nykytilasta Pirkanmaan hyvinvointialueella. Nais erityisiä asumisratkaisuja ja niiden esille nostaminen raportissa koettiin tärkeäksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Anna Moilanen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Päätös

Monipalveluvaliokunta päätti

- keskustella ja merkitä tiedoksi Asunnottomuus Pirkanmalla 2023 -raportin sekä sitä koskevan esittelyn ja
- todeta kannanottonaan kannattavansa Asunnottomuus Pirkanmaalla 2023 -raportin toimenpide-ehdotuksia.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 9

Rakenteellisen sosiaalityön raportti kiireellisistä sijoituksista Pirkanmaan hyvinvointialueella 2023

1510/2024

Liitteet

1 Kiireelliset sijoitukset Pirkanmaan hyvinvointialueella 2023

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on tehty liitteenä oleva selvitys vuoden 2023 kiireellisten sijoitusten syistä osana rakenteellisen sosiaalityön kehittämistä ja oppilaitosyhteistyötä. Selvitystä lähdettiin tekemään keväällä tilanteessa, jossa kiireellisten sijoitusten määrä kasvoi huolestuttavaa vauhtia. Ajatuksena oli saada ammattilaisten kokemustiedon kautta parempaa ymmärrystä lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvistä ilmiöistä Pirkanmaalla. Tilastotiedon hyödyntäminen on ollut koko vuoden 2023 haastavaa johtuen sirpaleisista tietojärjestelmistä. Ammattilaisten haastatteluissa esiin nostamia asioita tarkastellaan selvityksessä myös palveluiden laadun arvioinnin näkökulmasta. Laatulementteinä käytetään valtakunnallisen Virta -hankkeen näkökulmia, joiden pohjalta on hahmoteltu lasten, nuorten ja perheiden palveluiden arviointikehikko. Arvioinnin pohjalta nostetaan toimenpide-ehdotuksia palvelulinjan johtoryhmän käsiteltäväksi ja palveluiden järjestämisen kehittämistä varten.

Arvioinnin pohjalta nousseita ilmiöitä ja teemoja tarkastellaan lopuksi suhteessa valtakunnalliseen kehittämistyöhön. Näin ollen pyritään yhdistämään alueellinen ja valtakunnallinen laadun ja toiminnan arviointi sekä sisällöiltään että ohjelmatasolla.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta päättää

- merkitä tiedoksi kiireellisiä sijoituksia Pirkanmaan hyvinvointialueella 2023 koskevan rakenteellisen sosiaalityön raportin ja siitä käydyn keskustelun.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siiraa.

Monipalveluvaliokunta kiinnitti keskustelussaan huomiota tiedon välittymiseen eri viranomaisten välillä ja palvelujen saatavuuteen erityisesti Nepsy-lasten kohdalla. Keskustelussa pohdittiin, millä keinoin etenkin Nepsy-lasten kiireelliset sijoitukset saataisiin ehkäistyä ja suunta käännettyä enemmän ennaltaehkäisyyn ja perheiden riittävään tukemiseen. Lisäksi sijoituksen jälkeen arkeen palaamisessa tulisi saada tukea. Valiokunnan keskustelussa nousi esille myös huoli riittävästä läheisverkostojen kartoittamisesta. Monipalveluvaliokunta keskusteli siitä, millä tavoin lähiverkostoja kartoitetaan sijoituksen yhteydessä ja toteutuuko tämä lastensuojelulain veloitteen mukaisesti. Lisäksi valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että raporteissa käytetyt termit tulisi avata tarkemmin.

Sirpa Pursiainen-Hautala ja Anne Liimola saapuivat kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Monipalveluvaliokunta päätti

- merkitä tiedoksi kiireellisiä sijoituksia Pirkanmaan hyvinvointialueella 2023 koskevan rakenteellisen sosiaalityön raportin ja siitä käydyn keskustelun.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 10

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittinen ohjelma

23928/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Virkamäki, Aluevaltuuston Jäsen, Markku.Virkamaki@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvosto on kokouksessaan 11.10.2023 § 106 päättänyt laatia aloitteen Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittisen ohjelman laadinnasta. Vammaisneuvoston puheenjohtajisto on lähestynyt monipalveluvaliokunnan puheenjohtajistoa ja tiedustellut monipalveluvaliokunnan kantaa ja mukanaoloa aloitteessa.

Monipalveluvaliokunta keskusteli kokouksessaan 24.1.2024 alustavasti mukanaolosta vammaisneuvoston aloitteessa vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Aloitetekstiä ei ollut tammikuun kokouksessa vielä nähtävillä, mutta aloitteeseen sinänsä suhtauduttiin myönteisesti. Asia jätettiin puheenjohtajiston valmisteltavaksi.

Vammaisneuvoston puheenjohtajisto jätti aluevaltuuston ja aluehallituksen puheenjohtajille osoitetun aloitteen 8.2.2024 Pirkanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon. Monipalveluvaliokunnan puheenjohtajisto päätti suositella mukanaoloa aloitteessa aloitetekstiin tutustuttuaan. Varsinainen päätös monivaliokunnan mukanaolosta aloitteessa tehdään kuitenkin 20.2.2024 kokouksessa.

Ikä- ja vammaisten ihmisten palvelulinjalla valmistellaan VAPA2035-kehittämishjelmaa, joka on tarkoitus viedä päätöksentekoon aluevaltuustoon vuoden 2024 aikana. Monipalveluvaliokunnan puheenjohtajisto katsoo, että vammaisneuvoston ja monipalveluvaliokunnan aloite vammaispoliittisesta ohjelmasta on tarpeellinen ja täydentävä ohjelma.

Vammaisneuvosto käsittelee Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittista ohjelmaa koskevaa aloitetta kokouksessaan 13.2.2024, joten monipalveluvaliokunnan puheenjohtajistolle toimitettu ja puheenjohtajiston puoltama luonnos vammaisneuvoston aloitteesta on oheismateriaalina.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta päättää

- keskustella vammaisneuvoston aloitteesta ja
- antaa kantansa mukanaolosta vammaisneuvoston aloitteessa vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Kokouskäsitely

Monipalveluvaliokunta keskusteli aloitteen jatkotoimenpiteistä sekä alustavista valmisteluvastuista ja työnjaosta vammaisneuvoston kanssa.

Päätös

Monipalveluvaliokunta päätti

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- keskustella vammaisneuvoston aloitteesta,
- kannattaa mukanaoloa vammaisneuvoston aloitteessa vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi Pirkanmaan hyvinvointialueelle,
- kannanottonaan aloitteeseen todeta, että vammaisneuvoston aktiivinen osallisuus vammaispoliittisen ohjelman laatimiseen on varmistettava kaikissa vaiheissa ja
- valtuuttaa puheenjohtajiston neuvottelemaan aloitetta koskevista jatkotoimenpiteistä yhdessä vammaisneuvoston puheenjohtajiston kanssa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

§ 11

Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

1 Valiokuntien käsikirja

- Monipalveluvaliokunnan talouden toteuma 1-12/2023, oheismateriaali
- Valiokuntien käsikirja, liite

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta

- merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat.

Kokouskäsittely

Hallintoylilääkäri Suvi Liimatainen poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Päätös

Monipalveluvaliokunta

- merkitsi tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 12

Monipalveluvaliokunnan valiokuntamietintöprosessin käynnistäminen lastensuojelusta

2788/2024

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Virkamäki, Aluevaltuuston Jäsen, Markku.Virkamaki@pirha.fi
Nella Lehtinen, VALIOKUNTAKOORDINAATTORI, nella.lehtinen@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialueen valiokuntien työjärjestyksen mukaan valiokunnat voivat esittää huomioita, vaihtoehtoja, tarpeita, epäkohtia tai tavoitteita valiokuntamietinnön muodossa. Valiokuntamietintö voi pohjautua useaan valiokunnan kokoukseen ja asiantuntija-analyyseihin. Valiokuntamietintö on kokousmuistiota laajempi ja syvällisempi analyysi aihealueeseen ja sisältää valiokunnan perustellun näkemyksen käsiteltävästä asiasta. Lisäksi se voi sisältää toimenpidesuosituksia. Valiokuntamallin tarkoituksena oli lisätä luottamushenkilöiden roolia strategisten, pitkäaikaisten suunnitelmien valmistelussa.

Valiokunnan keskustelee seuraavan mietintöprosessin käynnistämisestä lastensuojelusta sekä tulevista asiantuntijakuulemisista ja mahdollisista vierailuista lausuntoon liittyen. Mietintöprosessin aikataulu sovitetaan valiokunnassa vuosikellon mukaisiin käsiteltäviin asioihin.

Kokoukseen on kutsuttu kuultaviksi asiantuntijoiksi vastuualuejohtaja Hanna Harju-Virtanen sekä STM:lle lastensuojelun jälkihuollon tilanteesta ja kehittämistarpeista tehdyn selvitystyön laatinut lastensuojelun sosiaalityöntekijä Lotta Reito.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta päättää

- lastensuojelua koskevan mietinnön valmistelusta sekä aikataulusta
- kokousten yhteydessä kuultavista asiantuntijoista ja
- käydä keskustelun mietinnön valmistelun yhteydessä toteutettavista vierailuista.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijoina palvelujohtaja Hanna Harju-Virtasta sekä sosiaalityöntekijä Lotta Reitoa.

Palvelujohtaja Hanna Harju-Virtanen esitteli lasten sijaishuollon nykytilaa, haasteita ja tulevaisuuden näkymiä valiokunnalle. Valiokunta keskusteli henkilöstön saatavuutta ja vaihtuvuutta koskevista haasteista sekä vaikutuksista sijaishuollossa oleviin lapsiin. Keskustelussa kiinnitettiin huomiota myös ostopalveluihin ja ostopalvelukumppanien seurantaan. Valiokunta kiinnitti huomiota myös yksikköjä koskevaan valvontaan ja niihin keinoihin, joilla valvontaa Pirkanmaan hyvinvointialueella tehdään.

Sosiaalityöntekijä, asiantuntija Lotta Reito esitteli lastensuojelun jälkihuollon toteutumisesta nuorten kokemana tehtyä selvitystyötä. Monipalveluvaliokunnan keskustelussa nousi erityisesti esille nuoren tiedonsaanti jälkihuollon palvelusta ja oikeudesta jälkihuoltoon.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Markku Virkamäki esitti, että mietinnön työskentelytapaa muutetaan aiemmasta siten, että puheenjohtajisto ottaa vastuuta kirjallisen luonnoksen valmistelusta. Puheenjohtajavetoiseen työryhmään voivat ilmoittautua kaikki kirjoittamisprosessista kiinnostuneet monipalveluvaliokunnan jäsenet. Lisäksi esitettiin, että valiokunta kuulee kevään aikana kokouksissaan eri asiantuntijoita Pirkanmaan hyvinvointialueelta sekä järjestöistä ja yhdistyksistä. Keskustelussa ehdotettiin kuultavaksi muunmuassa Pesäpuu ry:n sekä Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n asiantuntijoita.

Hanna Harju-Virtanen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Päätös

Monipalveluvaliokunta päätti

- käynnistää lastensuojelua koskevan mietinnön valmistelun
- valmistella mietinnön kevään aikana touko-kesäkuuhun mennessä
- työstää mietintöä puheenjohtajavetoisesti erikseen koottavassa työryhmässä ja pyytää halukkaita monipalveluvaliokunnan jäseniä ilmoittautumaan työryhmään suoraan puheenjohtajistolle
- valtuuttaa puheenjohtajiston laatimaan ehdotusta kokouksiin kutsuttavista asiantuntijoista ja
- selvittää vierailun tai vierailukokouksen järjestämistä Kuusikon-perhetukikeskuksessa kevään aikana.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Monipalveluvaliokunta, § 9, 14.06.2023

Monipalveluvaliokunta, § 17, 22.08.2023

Monipalveluvaliokunta, § 28, 20.09.2023

Monipalveluvaliokunta, § 33, 17.10.2023

Monipalveluvaliokunta, § 41, 15.11.2023

Monipalveluvaliokunta, § 49, 12.12.2023

Monipalveluvaliokunta, § 5, 24.01.2024

Monipalveluvaliokunta, § 13, 20.02.2024

§ 13

Monipalveluvaliokunnan valiokuntamietintö lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluista

13374/2023

Monipalveluvaliokunta, 14.06.2023, § 9

Pirkanmaan hyvinvointialueen valiokuntien työjärjestyksen mukaan valiokunnat voivat esittää huomioita, vaihtoehtoja, tarpeita, epäkohtia tai tavoitteita valiokuntamietinnön muodossa. Valiokuntamietintö voi pohjautua useaan valiokunnan kokoukseen ja asiantuntija-analyyseihin. Valiokuntamietintö on kokousmuistiota laajempi ja syvällisempi analyysi aihealueeseen ja sisältää valiokunnan perustellun näkemyksen käsiteltävästä asiasta. Lisäksi se voi sisältää toimenpidesuosituksia. Valiokuntamallin tarkoituksena oli lisätä luottamushenkilöiden roolia strategisten, pitkäaikaisten suunnitelmien valmistelussa.

Valiokunnan keskustelee seuraavan mietintöprosessin käynnistämisestä lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluista sekä tulevista asiantuntijakuulemisista ja mahdollisista vierailuista lausuntoon liittyen. Mietintöprosessin aikataulu sovitetaan valiokunnassa vuosikellon mukaisiin käsiteltäviin asioihin.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta

- keskustelee ja päättää lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita koskevan mietinnön jatkotoimenpiteistä sekä aikataulusta

Kokouskäsitely

Monipalveluvaliokunta keskusteli lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita koskevan mietintöprosessin aloittamisesta. Puheenjohtaja Markku Virkamäki kertoi alustavasti elokuun kokoukseen kutsuttavista asiantuntijoista, joiden kuulemisen pohjalta seuraavan mietinnön työstö aloitetaan. Mietinnön on tarkoitus valmistua vuoden 2023 loppuun mennessä.

Päätös

Monipalveluvaliokunta

- sopi, että valiokunnan lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita koskevan mietinnön työstäminen aloitetaan 22.8.2023 kokouksessa asiantuntijakuulemisilla.
-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Monipalveluvaliokunta, 22.08.2023, § 17

Monipalveluvaliokunta valmistelelee lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita koskevaa mietintöä. Kokouksessa kuullaan kutsuilla asiantuntijoilta seuraavat esitykset:

- Nuortenpsykiatrian nykytilanne ja tulevaisuuden näkymät, nuortenpsykiatrian vastuualuejohtaja Riittakerttu Kaltiala
- Lastenpsykiatrian nykytilanne ja tulevaisuuden näkymät, lastenpsykiatrian vastuualuejohtaja Reija Latva
- Lasten ja nuorten mielenterveyden hoitaminen ja päihdeongelmat koulun näkökulmasta. Kuinka ylitetään hyvinvointialueen ja kuntien yhdyspinnat siten, että palvelut toimivat lasten ja nuorten hyväksi?, Linnainmaan yhtenäiskoulun rehtori Ilona Pasma

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta

- sopii lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluja koskevan mietinnön jatkovalmistelusta.

Kokouskäsittely

Nuortenpsykiatrian vastuualuejohtaja Riittakerttu Kaltiala esitteli nuortenpsykiatrian nykytilannetta ja tulevaisuudennäkymiä siitä näkökulmasta, mitä tilanteelle voitaisiin tehdä Pirkanmaan hyvinvointialueella. Valiokunnan keskustelussa nousi esille perheen huomioon ottaminen ja huoli liiallisen itseohjautuvuuden vaatimuksesta nuorisopsykiatrian puolella.

Lastenpsykiatrian vastuualuejohtaja Reija Latvan esityksessä keskityttiin lastenpsykiatrian nykytilanteeseen ja tulevaisuuden näkymiin Pirkanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta. Lasten mielenterveyden haasteiden osalta todettiin, että kasvua on havaittavissa sekä perustasolla että erikoissairaanhoidossa, mutta nuoriin verrattuna nousu on hitaampaa. Valiokunta kiinnitti keskustelussa huomiota kouluterveydenhuoltoon, neuvolajärjestelmään sekä siihen, miten aikuisten päihdeongelmat näkyvät lasten mielenterveysongelmissa.

Merkittiin, että nuortenpsykiatrian vastuualuejohtaja Riittakerttu Kaltiala ja lastenpsykiatrian vastuualuejohtaja Reija Latva poistuivat esittelyn ja keskustelun jälkeen.

Merkittiin, että monipalveluvaliokunnan jäsenet Janne Ojala, Karita Jäppinen, Minna Sarvijärvi ja Henri Backman sekä hallintoylilääkäri Suvi Liimatainen saapuivat asian käsittelyn aikana.

Merkittiin, että käsittelyjärjestystä muutettiin siten, että Linnainmaan koulun rehtori Ilona Pasma esitys kuullaan §:n 19 jälkeen.

Linnainmaan koulun rehtori Ilona Pasma esitteli lasten ja nuorten mielenterveyden hoitamista koulun näkökulmasta. Esityksessä käytiin läpi haasteita sekä millaista apua koululla on näihin tarjota ja millaista apua koulun näkökulmasta tarvittaisiin erilaisiin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

tilanteisiin. Valiokunnan keskustelussa kiinnitettiin huomiota haastaviin tilanteisiin, joissa avun saamista joutuu odottamaan turhan pitkään. Lisäksi valiokunta keskusteli Nepsy-palvelujen tilanteesta ja todettiin, että osaamisessa on eroja hyvinvointialueella kuntien tai jopa koulujen välillä.

Merkittiin, että Linnainmaan koulun rehtori Ilona Pasma poistui esittelyn jälkeen.

Päätös

Monipalveluvaliokunta

- jatkaa lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluja koskevan mietinnön valmistelua syksyn kokouksiensa yhteydessä.
-

Monipalveluvaliokunta, 20.09.2023, § 28

Monipalveluvaliokunta valmistelee lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita koskevaa mietintöä. Kokouksessa käydään läpi puheenjohtajiston esitys kuultavista asiantuntijoista sekä kuulemisten aikataulusta tulevien kokousten yhteydessä.

Puheenjohtajiston alustava esitys kuultavista asiantuntijoista sekä aikataulusta on oheismateriaalina.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta

- sopii kuultavien asiantuntijoiden kutsumisesta ja kuulemisten aikataulusta.

Kokouskäsitely

Valiokunta keskusteli puheenjohtajiston esityksestä kuultavista asiantuntijoista syksyn kokousten yhteydessä. Keskustelussa nousi esille, että asiantuntijoita voitaisiin kuulla laajemmin kouluissa työskentelevien tahojen osalta sekä nuorten mielenterveysasioissa ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Valiokuntaan voitaisiin kutsua kuultavaksi asiantuntija liikunta- tai muun harrastustoiminnan parista. Ehdotuksen merkittiin tiedoksi.

Valiokunnan puheenjohtaja kertoi, että valiokunta on kutsuttu vierailulle Naura ry:n uuteen yksikköön Hämeenkyröön. Vierailua ei toteuteta syksyn kokousten yhteydessä, mutta halukkaat valiokunnan jäsenet voivat osallistua vapaaehtoiselle vierailulle maanantaina 30.10 klo 13. Vierailusta ei makseta kokouspalkkioita tai matkakulukorvauksia.

Todettiin, että valiokunnan mietinnön valmistumisen arvioitu aikataulu siirtyy tammikuulle 2024.

Päätös

Monipalveluvaliokunta

- sopi seuraavat asiantuntijakuulemiset syksyn kokouksiinsa:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- 17.10.2023: lapsiasiavaltuutettu, lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden vastuualuejohtaja ja lastenpsykiatrian professori ylilääkäri
- 15.11.2023: lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan johtaja ja nuorisovaltuuston puheenjohtaja
- 12.12.2023: opiskelijahuollon vastuualuejohtaja, lääkäri, eri tahojen asiantuntijoita sekä järjestöedustaja.

Monipalveluvaliokunta, 17.10.2023, § 33

Kokouksessa kuullaan valiokunnan lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita koskevan mietinnön teemaan ja valmisteluun liittyen seuraavia asiantuntijoita:

- lapsiasiavaltuutettu Elina Pekkarinen: Toteutuuko lapsen oikeus terveyteen?
- professori, ylilääkäri Kaija Puura: Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden tilanteesta Pirkanmaan hyvinvointialueella tutkimusalueen näkökulmasta.
- vastuualuejohtaja Paula Pasanen-Aro: Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden tilanteesta Pirkanmaan hyvinvointialueella vastuualueen näkökulmasta.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta

- merkitsee tiedoksi asiantuntijoiden esitykset ja
- sopii mietinnön jatkovalmistelusta.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijoina lapsiasiavaltuutettu Elina Pekkarista, professori, ylilääkäri Kaija Puuraa sekä vastuualuejohtaja Paula Pasanen-Aroa, jotka poistuivat kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Valiokunnan keskustelussa kiinnitettiin erityisesti huomiota nepsy-/autismikirjon diagnoosien nykytilanteeseen. Keskustelussa pohdittiin keinoja, joilla erilaisiin haasteisiin pystyttäisiin vastaamaan. Valiokunnan puheenvuoroissa tunnistettiin haasteeksi tiedon välittyminen, tietosuojan tuomat muutokset tiedon välittymiseen ja tietosuojakäytänteiden luomat esteet viranomaisyhteistyölle. Haasteita on tiedon välittämisessä viranomaisten välillä ja yhteistyötä pitäisi lisätä monella eri tasolla (esim. asiantuntijoiden ja palveluntuottajien sekä koulun ja harrastusten välillä). Hoidontarpeen todettiin kasvaneen, vaikka samalla ikäluokat ovat pienentyneet. Lisäksi valiokunta nosti esille nuorten huumeiden käytön nykytilanteen, siihen liittyvistä havainnoista ja tutkimustiedosta. Perheiden tukemista pidettiin tärkeänä ja yhteistyötä hyvinvointialueen, kuntien ja yhdistysten kanssa pitäisi tämän asian osalta edistää. Lopuksi valiokunta nosti esille Päiväperhon toiminnan. Valiokunta korosti toivon ajatuksen merkitystä lasten ja nuorten palveluita järjestettäessä.

Merkittiin, että valiokunnan 2. varapuheenjohtaja Kukka Kunnari, jäsen Maarit Lepistö ja varajäsen Aila Laaksonen poistuivat asian käsittelyn aikana.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Monipalveluvaliokunta

- merkitsee tiedoksi asiantuntijoiden esitykset ja
  - sopi, että mietinnön valmistelua jatketaan seuraavassa kokouksessa asiantuntijakuulemisilla.
-

Monipalveluvaliokunta, 15.11.2023, § 41

Kokouksessa kuullaan valiokunnan lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita koskevan mietinnön teemaan ja valmisteluun liittyen seuraavia asiantuntijoita:

- palvelulinjajohtaja Titta Pelttari
- vastuualuejohtaja Marja Nurmi-Vuorinen
- Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtaja, Eetu Hukkanen

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta

- merkitsee tiedoksi asiantuntijoiden esitykset,
- nimeää mietinnön aihekokonaisuuksien valmistelusta vastaavien työryhmien kokoonpanot ja
- sopii mietintöluonnoksen valmistelun aikataulusta.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijoina palvelulinjajohtaja Titta Pelttaria, palvelujohtaja Marja Nurmi-Vuorista sekä Pirhan nuorisovaltuuston puheenjohtaja Eetu Hukkasta.

Valiokunnalle esiteltiin lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan organisoitumista ja toimintaa yleisesti. Mielenterveysongelmien lisääntyminen on monimutkainen ilmiö, joten haasteen ratkaisemiseksi ei ole yhtä yksittäistä toimenpidettä. Valiokunnan keskustelussa toivottiin, että hyvinvointialueella panostettaisiin palvelulinjojen väliseen yhteistyöhön. Lisäksi valiokunnalle esiteltiin opiskeluhoitopalvelujen organisaatiota, nykytilannetta sekä opiskeluhoollossa tehtävää mielenterveys- ja päihdepalvelutyötä. Nuorisovaltuuston puheenjohtaja nosti esille erityisesti nuorten näkökulmaa ja toivoi, että poliittiset ryhmät tekevät lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden osalta yhteistyötä. Nykyiset toimintamallit, kuten esimerkiksi KiVa Koulu -ohjelma, eivät ole opiskelijoiden näkökulmasta toimivia.

Maarit Lepistö poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Päätös

Monipalveluvaliokunta

- merkitsi tiedoksi asiantuntijoiden esitykset,
- nimesi mietinnön aihekokonaisuuksien valmistelusta vastaavien työryhmien kokoonpanot:
  - ryhmä 1: Markku Virkamäki (pj), Mauri Jussila ja Mervi Veijola

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- ryhmä 2: Kukka Kunnari (pj), Matti Höyssä, Anne Liimola, Minna Sarvijärvi ja Janne Ojala
- ryhmä 3: Manta Tolvanen (pj), Henri Backman, Tarja Jokinen ja Jari Haapaniemi
- ryhmä 4: Anna Moilanen (pj), Jorma Jussila, Karita Jäppinen, Jenni Jokinen ja Arto Lampinen
- ryhmä 5: Sirpa Pursiainen (pj), Anitta Korpio, Maarit Lepistö ja Janne Prihti
- sopi, että ryhmät esittelevät valmistelevansa mietintöluonnoksen osakokonaisuutta tammikuun kokouksessa.

Monipalveluvaliokunta, 12.12.2023, § 49

Monipalveluvaliokunta on jakautunut edellisessä kokouksessa viiteen pienryhmään valmistelevaan mietintöluonnosta. Ryhmille on toimitettu ohjeistus ja aikataulu mietintöluonnoksen valmistelua koskien. Ryhmien on tarkoitus esitellä luonnoksia valiokunnan tammikuun kokouksessa. Ryhmien puheenjohtajat on vastuutettu kutsumaan ryhmät koolle. Tulevassa kokouksessa varmistetaan, että ryhmät ovat aloittaneet työnsä aikataulun mukaisesti.

Monipalveluvaliokunta on kuullut syksyn aikana kokouksissaan useita asiantuntijoita. Kokouksessa kuullaan valiokunnan lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita koskevan mietinnön teemaan ja valmisteluun liittyen seuraavia asiantuntijoita:

- Lasten, nuorten ja perheiden mielenterveys- ja päihdepalvelut, apulaisylilääkäri Laura Linkosalo
- Neurospectrum Oy, toimitusjohtaja, asiantuntija, Kristiina Kantola

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta

- keskustelee ja sopii pienryhmien valmisteluajankatauluista ja
- merkitsee tiedoksi asiantuntijoiden esitykset.

Kokouksäsitely

Valiokunnan 2. varapuheenjohtaja Kukka Kunnari kävi läpi mietintöluonnoksen valmistelua. Valiokuntien pienryhmien puheenjohtajia kehoitettiin kutsumaan pienryhmät koolle ja varmistettiin, että kaikki ovat saaneet ohjeistuksen sekä linkin yhteiseen työstödokumenttiin. Ensimmäisten luonnosten määräaika on 12.1.2023, jotta luonnoksia voidaan esitellä tammikuun kokouksessa ryhmien puheenjohtajien toimesta. Muutokset luonnoksiin tehdään tammikuun loppuun mennessä ja lopullinen luonnos toimitetaan valiokunnalle ennen helmikuun kokousta tutustuttavaksi.

Kuultiin asiantuntijana lasten, nuorten ja perheiden mielenterveys- ja päihdepalvelujen apulaisylilääkäri Laura Linkosaloa sekä Neurospectrum Oy:n toimitusjohtaja, monipalvelun varajäsen sekä vammaisneuvoston jäsen Kristiina Kantolaa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Apulaisylilääkäri Laura Linkosalo esittelin nuorten päihdehoitoa ja nuorten päihdekäyttäjien auttamista nuorisopsykiatrian näkökulmasta. Valiokunnan keskustelussa nousi esille keinot ehkäistä ylisukupolvisuutta nepsy- sekä mielenterveys- ja päihdehaasteiden syntymisen osalta. Keskustelussa todettiin, että mitä varhaisemmassa vaiheessa haasteisiin päästään tarttumaan ja saamaan tuen piiriin, niin sitä paremmin pystytään puuttumaan myöhemmin elämässä kuormittaviin oireisiin. Valiokunnan keskustelussa tunnistettiin koulun, opiskeluhuollon sekä harrastusten vaikutus ennaltaehkäisyssä. Huolta herätti se, että suunnitelmissa näkyy keskittäminen ja toimipisteiden lakkauttaminen. Lasten ja erityisesti nuorten osalta vanhemmat joutuvat sitoutumaan kuljettamiseen.

Neurospectrum Oy:n toimitusjohtaja Kristiina Kantola esitteli Nepsy- ja autismikirjon nuoren riskiä päätyä psykiatrian palveluihin, kun soveltuvat palvelut puuttuvat. Haasteita esiintyy tuen tarjoamisessa kouluissa eikä valvontaviranomaisilla ole resursseja valvoa kouluja. Vanhemmilla paljon vastuuta siitä, että jaksavat ja kykenevät viemään lapsen asiaa itse eteenpäin. Valiokunnan keskustelussa nousi jälleen sille miten voitaisiin sitoa harrastukset vahvemmin mukaan ja tukemaan nuoria myös sitä kautta. Todettiin myös, että harrastusten haasteena se, että lapsi ja nuori saattaisi tarvita oman vanhemman mukaan, jotta harrastaminen olisi mahdollista. Tämä vaatisi vanhemman poisjääntiä töistä tai omista menoistaan, jotta mahdollista. Harrastusten mahdollistamiseen ei voi saada omaishoidon tukea.

Päätös

Monipalveluvaliokunta

- keskusteli ja sopi pienryhmien valmisteluaiakatauluista, että pienryhmien luonnosten määräpäivä on 12.1.2024.
- merkitsi tiedoksi asiantuntijoiden esitykset.

Monipalveluvaliokunta, 24.01.2024, § 5

Valiokunta on jakautunut viiteen pienryhmään valmistelevaan mietintöluonnosta. Pienryhmät ovat työskennelleet puheenjohtajien laatiman ohjeistuksen perusteella. Tulevassa kokouksessa pienryhmät esittelevät valiokunnalle luonnoksensa.

Valiokuntamietinnön luonnos liitteineen on oheismateriaalina.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta

- käsittelee pienryhmien esitykset ja
- sopii valiokuntamietinnön työstön jatkotoimenpiteistä

Kokouskäsitely

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Monipalveluvaliokunta käsitteli lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestämistä Pirkanmaan hyvinvointialueella koskevan mietinnön valmistelua pienryhmien esitysten pohjalta.

- Ilman lähetettä tehtävä lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyötä koskevaan osioon lisätään uusi alataavoite 4: Arjen ympäristöihin jalkautuvaa tukea on saatavilla helposti ja riittävästi.
- Lasten ja nuorten psykiatrinen ja päihdehoito - avohoidon erityispalvelut ja osastohoito -osion kohdalla valiokunta keskusteli siitä, tulisiko mietinnössä nostaa esille nuorten hoitoon sitoutumisen haasteet matka-aikojen kasvaessa. Lasten ja nuorten tulee päästä hoitoon nopeasti. Selkeät tutkimuskriteerit ehdotettiin lisättäväksi toimenpiteeksi osion osatavoitteeseen 1.
- Verkostot lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdeasioissa sekä palveluiden integraatio -osiosta nousi esille, että lapsen huostaanotossa lähisukulaisten sukulaissuhteiden säilymistä tulee tukea ja tiedon siirtymiseen eri toimijoiden välillä pitää panostaa.
- Kun joku lapsen perheessä kärsii mielenterveys- ja päihdeongelmista -osiota käsitelleen pienryhmän esittämiä osatavoitteita 2, 7 ja 9 esitettiin siirrettäväksi toiseen lukuun, koska ne keskittyvät sisällöltään enemmän lapsen omaan hoitoon.
- Johdannon osalta valiokunta keskusteli strategisista ehdotuksista sekä niiden muotoilusta. Harrastamisen Suomen malli, kuntayhteistyö sekä tukihenkilötoiminta ehdotettiin lisättäväksi strategiaan ehdotuksiin. Lisäksi johdantoa ehdotettiin tarkasteltavan vielä siitä näkökulmasta, että se saataisiin sidottua vahvemmin mietinnön teemaan.

Matti Höyssä, Reijo Laitinen ja Anna Moilanen poistuivat kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Päätös

Monipalveluvaliokunta

- käsitteli pienryhmien esitykset,
- päätti, että pienryhmät tekevät käydyn keskustelun pohjalta muutokset mietintöluonnokseen tammikuun loppuun mennessä ja
- päätti, että puheenjohtajisto viimeistelee mietintöluonnoksen pienryhmien työn valmistuttua ja mietintöluonnos lähetetään valiokunnalle tutustuttavaksi hyvissä ajoin ennen helmikuun kokousta.

Monipalveluvaliokunta, 20.02.2024, § 13

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Virkamäki, Aluevaltuuston Jäsen, Markku.Virkamaki@pirha.fi
Nella Lehtinen, VALIOKUNTAKOORDINAATTORI, nella.lehtinen@pirha.fi

Liitteet

1 Monipalveluvaliokunnan mietintö lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestämisestä Pirkanmaan hyvinvointialueella

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Monipalveluvaliokunnan lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestämistä koskevan mietintöä on valmisteltu kesäkuusta 2023 lähtien. Monipalveluvaliokunta on kuullut kokouksiensa yhteydessä eri asiantuntijoita sekä vierailut halukkaiden valiokunnan jäsenten kanssa lokakuussa 2023 Abnoy Oy:n Villa Keikyän vaativan lastensuojelun erityisyksikössä.

Pienryhmätyönä valmisteltu mietinnön viimeistelystä on vastannut puheenjohtajisto. Mietintöluonnos sekä asiantuntijalausuntojen yhteenveto ovat oheismateriaalina.

Monipalveluvaliokunnan mietintö julkaistaan hyväksymisen jälkeen muistion liitteenä sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen internet-sivuilla.

Ehdotus

Monipalveluvaliokunta päättää

- hyväksyä valiokuntamietinnön lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestämisestä Pirkanmaan hyvinvointialueella ja
- toimittaa mietinnön tiedoksi aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle.

Kokouskäsitely

Markku Virkamäki esitti, että mietintö toimitetaan tiedoksi myös vastaavalle johtajaylilääkäri Sirpa Rainesalolle.

Monipalveluvaliokunta päätti yksimielisesti lisätä päätösehdotuksen toisen kohdan loppuun maininnan "toimenpiteitä varten".

Päätös

Monipalveluvaliokunta päätti

- hyväksyä valiokuntamietinnön lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestämisestä Pirkanmaan hyvinvointialueella
- toimittaa mietinnön tiedoksi vastaavalle sote-palvelujen johtamisen tuen palvelujen vastaavalle johtajaylilääkärille ja
- toimittaa mietinnön tiedoksi aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle toimenpiteitä varten.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§6, §7, §8, §9, §10, §11, §12, §13

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).